

Projekt *Eestirootslaste keel, ajalugu ja kultuur*

Osaprojekt: *Multimeedia-CD kõigi osaprojektide tulemustega*

Kui seda projekti kavandati Euroopa Liidu projektina, puudus eeskuju, kuidas lõpparuannet multimeedia kujul esitada. Vahepealsete aastate jooksul on Linköpingi ülikooli juures ORD-projekti raames viidud läbi projekt *Östgötamål* (Östergötlandi keel), mille tulemused on välja antud multimeedia-CD-plaadi kujul. CD-ROM võeti väga hästi vastu ning seda on müüdnud üle tuhande eksemplari. Kuna vormistasin selle CD-plaadi nii küljenduse kui tehnilise poole, leian olevat väga sobiva, et projekt *Eestirootslaste keel, ajalugu ja kultuur* saaks minu kogemuste ja oskuste abiga sarnase lõpptulemuse.

CD-ROM *Östgötamål* sisaldab peale murdelindistuste (nii tekst kui heli) ka sõnaseletusi, interaktiivset sõnastikku ning hulka pilte, nii vanu kui ka äsjavõetud fotosid esemetest ja elukeskkonnast. Meedia võimaluste esiletoomiseks oleme lisanud ka ühe kohanime tõlkimise funktsiooni, mis annab juurdepääsu keskaegsele ürikule, mis on üks vanimaid allikaid, kus see nimi esineb. Vanade esinemisjuhtude ning murdehäälduse kombineerimine aitab nime korrektselt tõlgendada. Oleme teinud ka mitmeid linke ürikult kohanimede tõlgendustega ning isikuajalooga.

Sellest tööst saadud kogemuste põhjal näen nüüd, kuidas eestirootslaste projekti materjali saaks sarnasesse rakendusprogrammi integreerida.

On küllaltki loomulik, et laseme murretel olla keskmes ning poogime sinna külge teavet ajaloost, rahvamuusikast, rahvarõivastest, ehitistest jne. Ent täpselt nagu ka CD-ROMil *Östgötamål*, tuleb materjalile juurdepääsuks mitmeid erinevaid võimalusi, olenevalt, millest kasutaja huvitatud on.

Kuna taoline CD-ROM on mõeldud eelkõige huvitatud üldsusele, tõstatub küsimus, milline valik tuleks erinevates osaprojektides käsitletavast materjalist teha. Sobiv variant oleks selline, et osaprojektid esitlevad oma täielikku materjali üksteisest eraldi, ent teatud ühtsel viisil, lihtsamalt ning kergemini haarataval moel.

Leian, et olen sobiv multimeedia-CD-ROMi ettevalmistamisega töötama, osalt seetõttu, et mul on kogemusi projektist *Östgötamål* ning olen praktiseeriv tüpograaf, osalt seepärast, et see tundub minu rannarootsi päritolule mõeldes olevat oluline ülesanne. Peale materjali väljavalimise ning sisestamise, küljendamise ning linkide ja navigeerimisfunktsioonide tegemise olen mõelnud ka murdematerjali töötlemisele. Kogemus projektist *Östgötamål* näitab, et sisulise ühtsuse saavutamiseks tuleb tekste ja heli toimetada. Peale selle võib osutada vajalikuks helikvaliteedi parandamine, millega ma teatud piirini hakkama saan (keerukamate helikvaliteedi paranduste korral jääme lootma Stefan Lindströmile). Kuna tunnen dialekte, on mu töö loomulikult kergendatud. Skandinavistina, kelle erihuviks on eestirootslaste murded, pean loomulikuks, et koostan ka ülevaate murretest koos näidetega helilindistustest.

Olen arvestanud, et minu tööpanus oleks 60% täisajast viie aasta jooksul. 60-protsendiline kuupalk suurusega 26 000 Rootsi krooni, sotsiaalmaks kaasa arvatud, teeb kokku 1 560 000 Rootsi krooni.